**УДК 338.48**

**Діденко А. В.**
к.е.н., доцент
доцент кафедри менеджменту та туризму
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія ЗОР
м. Запоріжжя, Україна

# РОЛЬ ОЗДОРОВЧОГО ТА МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

В усьому світі туристичну сферу визначали як одну з найбільш продуктивних видів економічної діяльності, яка створює додаткові робочі місця, виступає джерелом наповнення бюджету, сприяє розвитку інфраструктури та впливає на суміжні галузі. Проте вона є дуже чутливою до криз, що показала пандемія та війна в Україні, це відобразилося у зменшенні кількості підприємств та обсягів наданих послуг. Але, не зважаючи на катастрофічну ситуацію, потреба у фізичному та психологічному відновленні, яку здатна задовольнити туристична сфера, не зникає. Як зазначають у [1] до бюджету країни за перше півріччя 2022 р. у порівнянні з аналогічним періодом минулого року найбільшу частку податкових надходжень сплатили готелі та санаторії, ця сума становить майже 461 млн. грн., при цьому пансіонати та гуртожитки сплатили на 39% більше, що можна пояснити тим, що ці заклади використовувалися як тимчасовий прихисток [1].

Варто відмітити, що проблема у забезпеченні відповідної інфраструктури для фізичного відновлення, зменшення нервово-психічного перенапруження не тільки військових, але й пересічних громадян різного віку, існує не перший рік, однак особливо критичних масштабів набула цього року. Здоров'я кожного громадянина має велике суспільне значення та є базовим елементом людського капіталу країни, що разом з тим формує її конкурентоспроможність в глобальному світі. Тому наразі зростає важливість таких напрямків туристичної діяльності як оздоровчий та медичний. За повідомленням [2] сегмент оздоровчого та медичного туризму все ще «вважається таким, що розвивається, складним і швидко мінливим сегментом», хоча для його розбудови Україна має відповідну матеріальну базу та кадри, а також різноманітні природні лікувальні ресурси.

У роботі [3] визначають такі важливі фактори формування медичного туристичного об'єкту:

– висококваліфіковані медичні працівники та доброзичливий супроводжуючий персонал;

– сучасне обладнання та застосування новітніх методик і технологій для лікування;

– формування порівняно нижчої вартості медичного обслуговування не втрачаючи якості наданих послуг;

– індивідуальний підхід до кожного клієнта.

Усвідомлюючи важливість цих видів туристичної діяльності, розуміння цінності кожного громадянина, з метою їх популяризації та об'єднання спільних зусиль стейкголдерів, мережа знань Національна туристична організація України визначила оздоровчий та медичний туризм головною темою 2022 року [2].

Як зазначають у дослідженні [4] розвиток медичного туризму може виступати поштовхом для зміцнення добробуту громади: медичний туризм позитивно впливає на покращення доступності та якості медичних послуг у громаді, що сприяє формуванню її конкурентоспроможності через нові можливості для працевлаштування та збільшення податкових надходжень до бюджету, а також покращення рівня здоров'я та якості життя її жителів.

Отже, наразі формується розуміння важливості розвитку таких туристичних напрямів як оздоровчий та медичний, що сприяють

зміцненню загального здоров'я нації, яке у свою чергу через зміцнення людського капіталу сприяє посиленню її конкурентоспроможності та покращенню загального добробуту країни.

**Література:**

1. Податки від туристичної галузі : Державне Агентство Розвитку Туризму. URL: https://www.tourism.gov.ua/blog/cherez-viynu-nadhodzhennya-do-derzhbyudzhetu-vid-turgaluzi-skorotilisya-mayzhe-na-26 (дата звернення 05.11.2022)

2. Національна туристична організація України. URL: https://www.ntoukraine.org/tourismyear2022_ua.html (дата звернення 09.11.2022)

3. Гладкий О. В., Килівник В. С., Рудий Ю. Й., Руда І. В., Марчук О. В. Особливості розвитку медичного туризму в західних регіонах України. *Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини (Rehabilitation & recreation)*, 2022. № 11. С. 90–95.

4. Suess C., Baloglu S., Busser J. A. Perceived impacts of medical tourism development on community wellbeing. *Tourism Management*, 2018. № 69. С. 232–245